

майбутнє. Про це не просто потрібно сьогодні говорити, так як маємо безліч прикладів сучасної української дійсності в економіці, соціумі, політиці, так і сьогоднішня вітчизняна наука логіколізує наслідки минулого з погляду минулих інституцій. Вся проблема в тому, що інституційні умови, середовище інституціоналізації науки набуло дещо відмінних від минулого (радянського) рис, а інститути продукування знань залишилися такими, яким притаманний принцип «наука для науки», який наслідують неконкурентність, неефективність, байдужість до результату. Висновок ніби дуже категоричний, але саме такою є сьогодні система інституційного забезпечення розвитку науки на мікро-, мезо- і макрорівні.

Науковий потенціал країни визначає її роль і місце в сучасному глобальному світі –

це аксіома, ідейне підґрунтя для різного роду стратегій в політиці, економіці, соціумі.

Наука безумовно особливий інституціоналізатор ефектів науково-технічного прогресу, які утворені в результаті дослідницьких подій і представленні у формі знання, що втілене в інноваційному продукті. Головне завдання науки – запропонувати суспільству модельну схему розвитку, спродукована в диспозиції означення максимальної вигоди в економічному, соціальному, політичному плані. Історично склалося так, що наука завжди була дороговказом, ідентифікуючи суспільно-економічні, природні, соціальні явища у контексті причинно-наслідкових зв'язків з перспективою й модельним конструктором найбільш прогресивних шляхів здійснення виробництва, обміну, а також споживання благ.

Література

1. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект: монографія / [Саблук П.Т., Шпикуляк О.Г., Курило Л.І.] – К.: ННЦ ІАЕ, 2010. – 706 с.
2. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Аэрилияна. – М.: Ин-т новой экономики. – 2007. – 1472 с.
3. Джидарьян И. А. Категория активности и ее место в системе психологического знания. Категории материалистической деятельности и психологии / И. А. Джидарьян. – М.: Наука, 1988. – 322 с.
4. Роджерс, Еверетт М. Дифузія інновацій / Пер. з англ. Василя Старка. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 591 с.
5. Довбенко М. Криза економіки – не криза науки : монографія / Михайло Довбенко. – К. ВЦ «Академія», 2009. – 304 с. (Серія «Монограф»).
6. Віра Валле. Спадок Джеймса I та королеви Анни: охорона інтелектуальної власності у часі і просторі. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2010. – 216 с.: іл..

УДК 657:338

ЕКОНОМІКО-ОБЛІКОВІ МОДЕЛІ РУХУ ПАСИВІВ

Петренко Н.І. – д.е.н., професор

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України “Бережанський агротехнічний інститут”

Моделювання дозволяє глибше й детальніше розглядати проблеми бухгалтерського обліку руху пасивів, спростити обліковий процес і зробити його ефективним для ухвалення управлінських рішень.

Мета дослідження полягає в удосконаленні методики бухгалтерського обліку, контролю та аналізу руху пасивів, шляхом розробки моделей обліку руху пасивів, що сприятиме оптимальному вибору напрямів розробки положень про облікову політику власного капіталу та зобов'язань та

приймати найбільш оптимальні рішення, підвищити ефективність управління підприємством.

Питаннями моделювання в бухгалтерському обліку займалися такі вчені, як Н.О. Блатов, Е.К. Гільде, В.Б. Івашкевич, В.В. Ковальов, Віт.В. Ковальов, М.І. Кутер, В.Ф. Палій, О.П. Рудановський, Я.В. Соколов, В.І. Ткач, О.А. Шапошніков, М.М. Шигун та ін.

Зазвичай, під моделлю розуміють логічний або математичний опис

компонентів і функцій, що відображають істотні властивості об'єкту або процесу, який моделюється. Об'єктом моделювання є бухгалтерський облік на підприємстві як цілісна система інформативного забезпечення його користувачів. Бухгалтерський облік відображає господарські операції в системі рахунків бухгалтерського обліку за допомогою методу подвійного запису.

Класична методологія бухгалтерського обліку на підприємстві здійснюється за схемою: первинний документ → бухгалтерська проводка → журнал операцій → облікові регістри (оборотно-сальдова відомість, шахова відомість тощо) → головна книга → звітність.

Якщо розглядати класичний варіант кругообороту капіталу за рахунок власних джерел утворення активів з моменту створення підприємства, то в загальному вигляді даний процес на рахунках бухгалтерського обліку виглядатиме таким чином (рис. 1).

Загальний процес кругообороту капіталу з моменту створення підприємства можна поділити на три послідовних процеси: придбання, виробництво, продаж. Насправді вони відбуваються постійно, безперервно та одночасно, протягом яких і здійснюється кругообіг капіталу. На рис. 1 напрям стрілки обрано відповідно до послідовності зміни капіталу за різними ознаками як в активі, так і в пасиві.

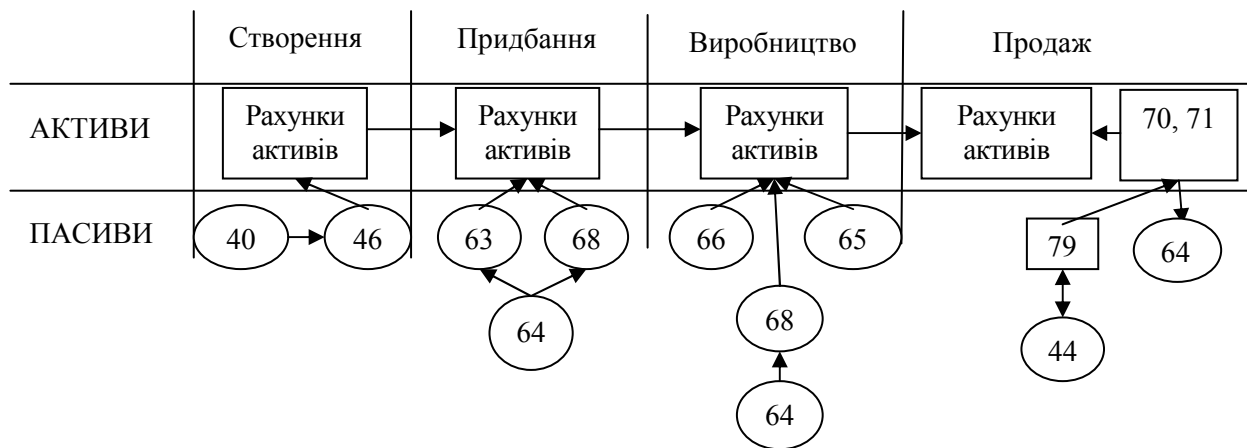

Рис. 1. Загальна схема відображення на рахунках бухгалтерського обліку пасивного капіталу

На рис. 2 зображено основні ключові події на підприємстві, починаючи з його створення, тобто державної реєстрації статутного капіталу, завершуючи його

ліквідацією, а також інші операції, що призводять до зміни розміру зареєстрованого капіталу в установчих документах та державному реєстрі.

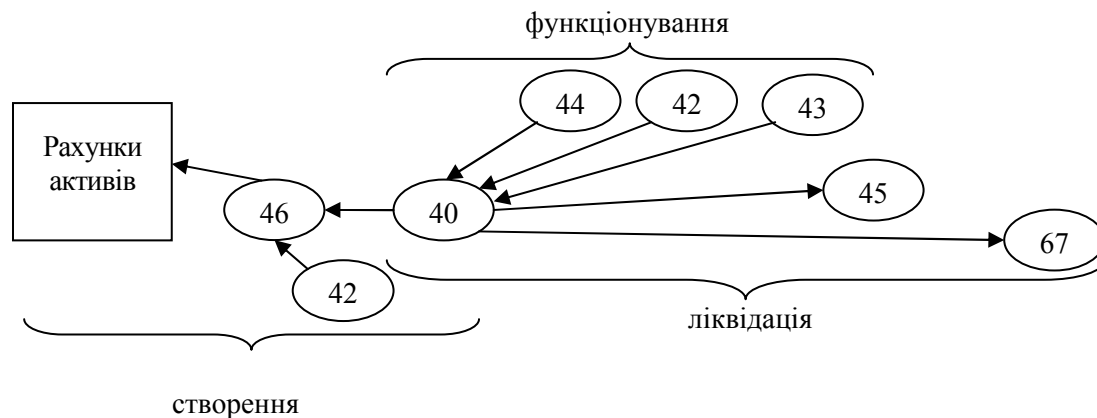

Рис. 4.12. Модель руху пасивів підприємства від початку діяльності до його ліквідації

Слід звернути увагу, що все управління підприємством спрямоване не на збільшення кількості та вартості активів як таких, а

примноження власного капіталу шляхом оптимального його використання та співвідношення з різного роду зобов'язаннями, що

виникають у ході здійснення господарської діяльності. Тобто, діяльність підприємства спрямована на збільшення власного капіталу

таким чином, щоб отримані доходи не лише покривали понесені витрати, а й приносили дохід (рис. 3).

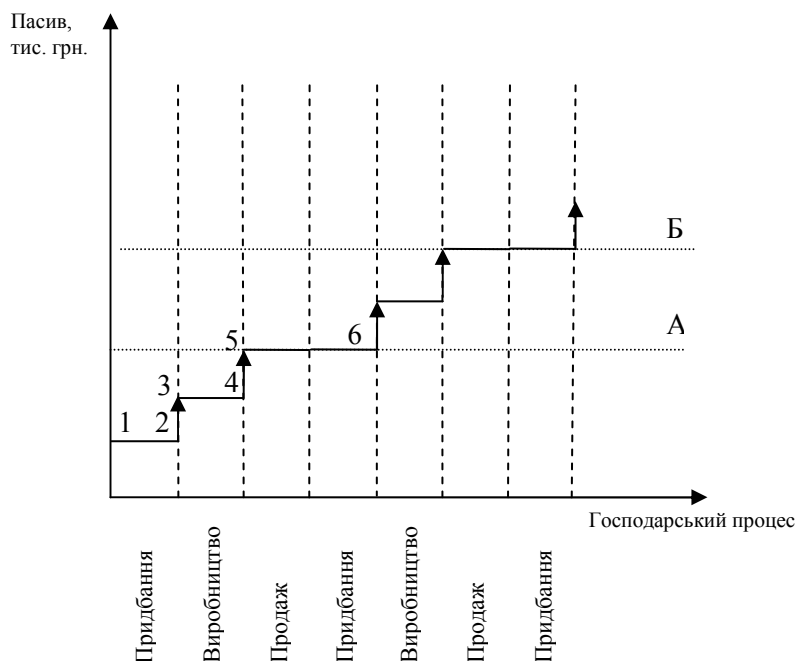

Рис. 3. Модель руху пасивів в умовах стабільного отримання позитивного результату діяльності*

* без залучення додаткових джерел фінансування діяльності

Дана модель найяскравіше відображає досягнення мети здійснення господарської діяльності: отримання прибутку, збереження джерела отримання прибутку, а також збільшення вартості підприємства. На рис. 3 відображено позитивну тенденцію здійснення господарської діяльності, враховуючи відсутність позикових коштів і можливість погашення зобов'язань перед постачальниками та підрядниками за власний рахунок.

За умови, що підприємство ефективно використовує залучені кошти, з отриманого доходу воно повинно забезпечити поступове виконання своїх зобов'язань та збільшення власного капіталу (рис. 4).

Отже, моделювання дозволяє глибше й детальніше розглядати проблеми бухгалтерського обліку руху пасивів, спростити обліковий процес і зробити його ефективним для ухвалення управлінських рішень.

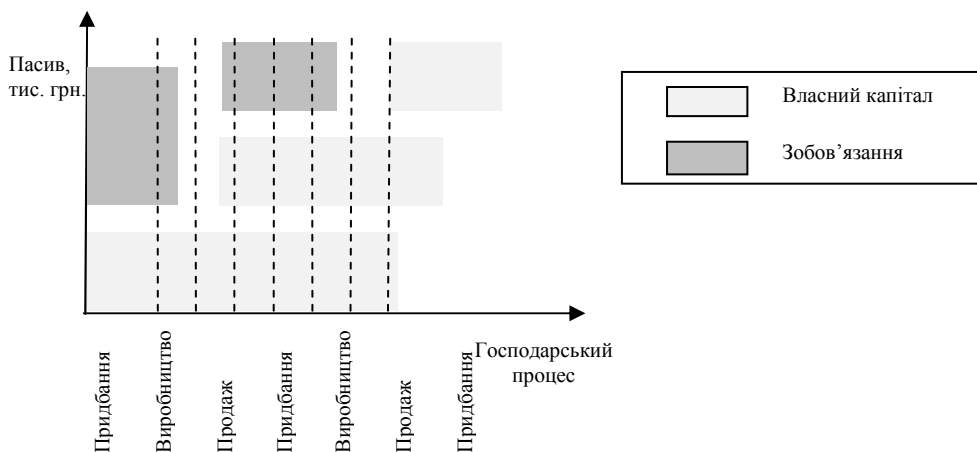

Рис. 4. Зміна пасивів за умов ефективного господарювання